

FÖRDJUPNING

Alternativa hushållsindikatorer

I denna fördjupning undersöks hur den nuvarande konfidensindikatorn för hushållen, och fem alternativt definierade hushållsindikatorer, samvarierar med hushållens konsumtion. Resultatet visar att en av de alternativa indikatorerna har högre korrelation med hushållens konsumtion än den nuvarande konfidensindikatorn, framför allt efter finanskrisen.

Bakgrund

Europeiska kommissionens avdelning för ekonomi och finans (ECFIN) bytte i januari 2019 sammansättning av ingående frågor¹ i deras konfidensindikator. Detta efter att ha utvärderat fem nya definitioner av indikatorn utifrån sex olika utvärderingskriterier.² I denna fördjupning utvärderas dessa alternativa indikatorer på svenska data genom att mäta deras korrelation med utfallsdata.

Val av data och metod

Som referensserie för att jämföra korrelationer mellan de olika hushållsindikatorerna och utfallsdata används hushållens konsumtion.³ De olika hushållsindikatorerna beräknas först på månatlig frekvens innan de transformereras till kvartalsfrekvens genom att ta medelvärdet av de månadsobservationer som ingår i kvartalet.

Metoden för hur konfidensindikatorn för hushållen tas fram skiljer sig åt mellan Konjunkturinstitutet och ECFIN. Dels skiljer sig de ingående frågorna i indikatorn åt, dels används olika säsongrensningmetoder. Dessutom beräknar ECFIN resultatet för frågorna i hushållsbarometern något annorlunda än Konjunkturinstitutet på så vis att de inte standardiseras och att olika svarsalternativ ges olika vikt. För jämförbarhet med Konjunkturinstitutets nuvarande konfidensindikator har vi beräknat de alternativa indikatorerna enligt Konjunkturinstitutets metod.

Resultat från Konjunkturbarometern för ett visst kvartal publiceras ungefär två månader före utfallet i hushållens konsumtion vilket medför att barometern för innevarande kvartal kan användas för att prognostisera utfallet i hushållens konsumtion innevarande kvartal. Vi testar även att lagga resultatet för barometern med ett kvartal för att se om det finns indikationer på att tidigare

¹ Den nya indikatorn består av mikro- och förväntansfrågor. Ingående frågor är 1, 2, 4 och 9, se Bilaga 1

² För en teoretisk motivering till hur indikationerna har satts ihop med olika kombinationer av frågor från hushållsbarometern, se ECFIN:s papper: https://ec.europa.eu/info/files/revised-consumer-confidence-indicator_en

³ Enligt nationalräkenskaperna (ENS2010), kalenderkorrigerad, årlig tillväxttakt i procent, kvartals frekvens

utfall i barometern kan vara till nytta. Till sist undersöker vi om korrelationerna mellan barometerdata och hushållens konsumtion har förändrats efter finanskrisen. Detta görs eftersom det finns indikationer på att korrelationer mellan utfallsdata och enskilda barometerfrågor har ändrats efter finanskrisen.⁴ Det kan även vara så att korrelationer för senare perioder är viktigare än för tidigare perioder när ett framtida statistiskt samband mellan indikatorn och referensserien är i fokus.

Korrelationsanalys

I tabell 1 kan vi se att makroindikatorn har en marginellt högre korrelation än övriga indikatorer när hela tidsperioden undersöks. När endast perioden efter finanskrisen undersöks är det tydligare att makroindikatorn har den högsta korrelationen. Den högsta korrelationen när indikatorer laggas med ett kvartal⁵ uppnås i indikatorn ”Förväntningar”.⁶ I denna indikator ingår endast framåtblickande frågor vilket skulle kunna vara en förklaring till den höga korrelation som uppnås i ett tidigare skede. För samtliga indikatorer gäller att korrelationen har minskat efter finanskrisen, vilket gör det intressant att följa utvecklingen framöver. Fler utvärderingskriterier såsom prognosförmåga och volatilitetsanalys skulle i framtiden vara intressant att utföra för att ytterligare jämföra indikatorerna mot varandra.

Tabell 1 Korrelationer

Jämförelser mellan olika indikatorer

Nuvarande (1, 2, 3, 4, 8)	Makro (3, 4, 7, 8)	Minimal (2, 9)	Förväntningar (2, 4, 9)	Mikro (1, 2, 9)	Mikro- och förväntningar (1, 2, 4, 9)
Korrelation 1996 kv1 – 2018 kv4					
0,67	0,68	0,63	0,67	0,58	0,65
Korrelation 2010 kv1 - 2018 kv4					
0,53	0,66	0,43	0,52	0,37	0,55
Laggade korrelationer 1996 kv1 - 2018 kv4					
0,59	0,64	0,60	0,68	0,52	0,62
Laggade korrelationer 2010 kv1 - 2018 kv4					
0,43	0,55	0,47	0,58	0,43	0,52

Anmärkning: Konfidensindikatorernas ingående frågor anges inom parentes. För mer information om frågornas utformning se bilaga 1 med hushållsfrågor.

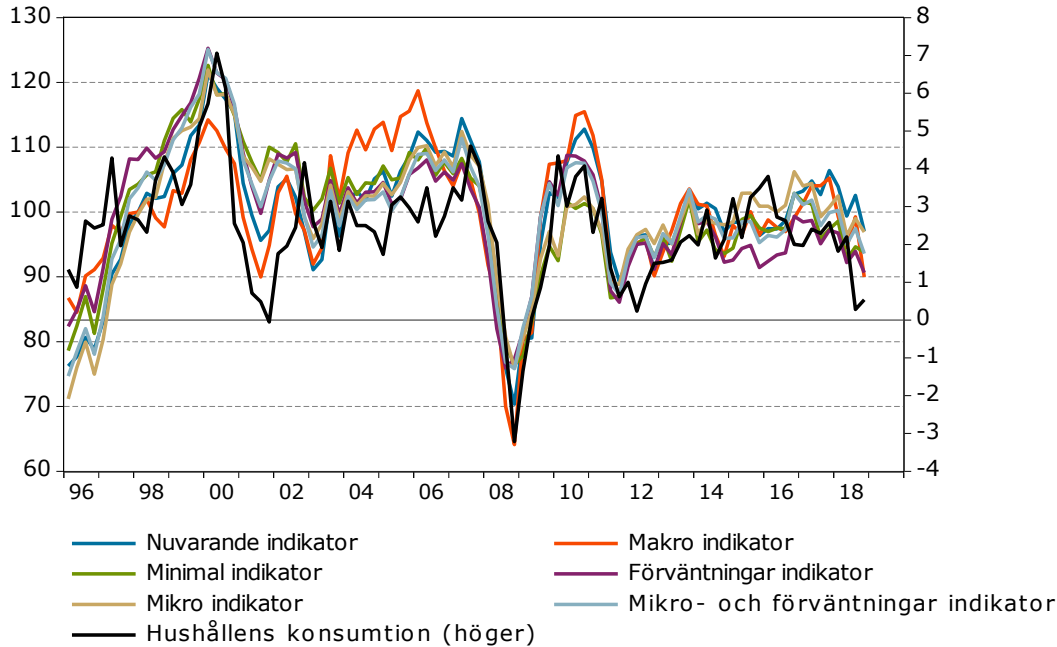
⁴ Se exempelvis, <https://www.konj.se/download/18.4b149fc016400a9f787e90aa/1529419044948/Barometerindikatorn%20och%20BNP.pdf>

⁵ Detta innebär att resultatet för konjunkturbarometern kommer ungefär fem månader före utfallet i hushållens konsumtion.

⁶ Korrelation för laggad indikator och hushållens konsumtion beräknas som: Korrelation (Indikator_{t-1}, Konsumtion_t)

I diagram 1 visas nuvarande hushållsindikator och de alternativa indikatorerna tillsammans med hushållens konsumtion.

Diagram 1, Hushållens konsumtion och indikatorer
Indikatorer medelvärde 100 respektive procentuell förändring

Bilaga 1. Ingående indikatorfrågor

Nr. Fråga

1. Hur är Ditt hushålls ekonomiska situation för närvarande jämfört med för 12 mån sen?
2. Hur tror Du att Ditt hushålls ekonomiska situation är om 12 mån?
3. Hur tycker Du att den ekonomiska situationen är i Sverige för närvarande jämfört med för 12 mån sen?
4. Hur tror Du att den ekonomiska situationen är i Sverige om 12 mån?
7. Hur tror Du att arbetslösheten kommer att utvecklas under de närmaste 12 mån?
8. Tycker du att det i dagsläget är fördelaktigt för folk i allmänhet att göra stora inköp, som exempelvis möbler, vitvaror, elektronik osv.?
9. Hur mycket pengar tror Du att Ditt hushåll kommer att använda till inköp av sådana kapitalvaror under de närmaste 12 mån jämfört med de senaste 12 mån?

Länkar till data

[Data som har använts](#)

[Metadata](#)